BERDINAZAR HUDÝNAZAROW

Дагың гаясына гонан бүргүде
Янбермезек ганат арзув эдйәрин.
Сәхраларда сейле чыкан йигиде
Гамышгулак гыр ат арзув эдйәрин.

Ыгал арзув эдйән келте язлара,
Берекет дилейән ийлен дузлара.
Яңы гөзе гөрнүп башлан гызлара
Акыл билен камат арзув эдйәрин.

Сүйҗүлик берилсин диййән диллере,
Ачар бермәң ыгтыбарсыз эллере.
Бирнеме яй берен аксакаллара
Элбет-де гүйч-гурбат арзув эдйәрин.

Перзент арзув эдйән оңа зарлара.
Ыграр ислейәрин досты-ярлара.
Хызмат эден, иш битирен әрлере
Хеззет билен хормат арзув эдйәрин.

Абатлык ислейән үчеклермизе,
Гуҗак арзув эдйән гуҗакланмыза.
Берекетли, тойлы сачакларммыза
Ширин - наз-у ныгмат арзув эдйәрин.

Эерйән тапылсын говы дәплере
Бол сув ислейәрин эне яплара.
Ынсап дилейәрин найынсаплара
Нурбатсыза нурбат арзув эдйәрин.

Өвүт ёкмаз өңден таңры урана,
Баш эгйәрин эдеп-экрам гөрене.
Тамакинлик билен тоя барана
Бир пыяла шербет арзув эдйәрин.

Гаршылык ёк бай яшаҗак боляна
Гой байлыгы етсин миллион-миллиона.
Көсенене көмек эдип билйәне
Ак йүрекден дөвлет арзув эдйәрин.

Йыл гечип дур бир-бириниң ызындан,
Айырмасын бу язларың сазындан,
Түркменбаша Ярадың өзүнден

Йүзҗе яшы совгат арзув эдйәрин.

* * *

Гошга язян йүрек сөзүм
Йүреклере етсин дийип.
Апаланан алтын даңлар
Өз вагтында атсын дийип.

Янмаверсин ширин җаның,
Сиңсин херне иен наның.
Гошгы язян эҗизләниң
Гарып гөвни битсин дийип.

Агыр ёлы еңе-еңе
Ёлагчылар гитсин өңе.
Достлар, гошгы язян
диңе
Халал ойнан утсын дийип.

Сова гечсин сыпан оклар,
Хованансын ак дереклер,
Гошгы язян
бидереклер
Белки дерек тутсун дийип,

Язян арзув эдип багты,
Ёлларыңыз болсун ягты.
Сувхан хайдап барян вагты
Шейтан ыза тессин дийип.

ГАРА ДЕҢЗИҢ КЕНАРЛАРЫНА

Нәбилейин бейле болайҗагыны..
Ёгсам сагболлашып гайдардым ахыр.
Томусларда берен леззетиң үчин
Саңа сөйги сөзүн айдардым ахыр.

Эшрепи эдинип хер гүнлериңи,
Ысгадым овадан тер гүллериңи.
Буйсанҗа бүренен сервилериңи
Эдил өзүмиңки өйдердим ахыр.

Кенар чәгесине сокуп элими
Махал-махал ят эдердим чөлүми.

Ысы күкәп бурна урян балыңы
Тамшанып-тамшанып дадардым ахыр.

Зейренмәге хакың ёкдур ыкбалдан,
Рысгалың етикдир гыздан-җувандан.
Гөк байра дырмышан ак мердивандан
Башы белент тутуп әдердим ахыр.

Дынч алып йөренсиң доганлар ялы,
Сен ким дийип хич ким бермез совалы,
Гүл ысы гарылан тәмиз хоаңы
Овуз дерегине ювдардым ахыр.

Сен бир дириликде гөрүлен җеннет.
Сувуңда шыпа бар, хоаңда хүммет.
Атаңа дерегем яйнавер Җеннет,
Өркүм үзүләйсе нәдердим ахыр.

НАМЫС

Тәзе бир гошгыны окап отыркам,
Көне вака дүшди бирден ядыма.
...Шахың шахырлары чагырянына
Эшиденмиш узакдакы падыман.

Эйдип-бейдип байрак алмак хыҗувы
Шол чопаның гурсагында дөрәпдир.
Гошгы гошуп узак ёла дүшенсоң
Көшге ченли үч-дөрт гүнләп йөрәпдир.

Шейлерәк экени онуң максады:
Бәслешип сайраклаң, сайрагы билен,
Кимедир бирине эден бергисин
Үзмекчи болупдыр байрагы билен.

Пәхимли патыша башын атыплар
Диңләнден соң падыманың шыгрыны.
Габагын галдырып, гөзлерин сүзүп,
Бир дем диңләп отурыпдыр бөврүни.

Соң дийипдир: "Ынха огул, байрагың,
Бергилиң бар болса, бергиден бир чык.
Йөне шол өңкүҗе кәриң билен бол,
Ишиң ровач болсун, ёлларың ачык".

Гойберен хатасын аңан чопаның
Утанжы көз болуп йүзе елмешйәр.
... Мен-ә гошгы окап отырын,
Бу көне вака-да ядыма дүшйәр.

ТЕРБИЕ САПАГЫ

Ыза галман, хас бир өңе-де гитмән,
Яшабер хич кишиң миннетин чекмән.
Дост тутунжак болсаң,
жуда ховлукман
Өңүрти шол кишә белет болмалы.

Алабедер бу дурмушдан догрусы
Кимиң алгысы бар, кимиң бергиси.
Иң ажайып дуйгуларың бириси
Билйәңизми нәме?
-Уят болмалы.

Гөкден инип дурса әхли герегиң,
Гадыры билнерми дузың-чөрегиң.
Кададан канундан чыкыберениң
Өңүнде, элбетде, бөвет болмалы.

Йүреклер күйсейәр мыдама мерди.
Өз-өзүңи тана илден өңүрти.
Адам болмаклыгың иң улы шерти -
Йүрегиңде ягшы ниет болмалы.

Мензиллер еңил дәл, сынаглар четин.
Бүдремесин агыр ёлларда атың.
Дүнйәдәки ики саны әпетиң
Бириси Чын, бири Галат болмалы.

Ачыш этдик: сув ичмели сувсаңда,
Чөрек иймек герек оны күйсәңде.
Шаятнамаң болса дурсун кисәңде,
Эсасан келләңде сoват болмалы.

* * *

Гарлар берекетдир, ягышлар нурдур,
Дагларам, дүзлерем бир пенакәрдир
Дерт көп болса, шонча дерманам бардыр.
Диңе херки дердин эмин тапмалы.

Дурмуш кә агладып, кәте ойнадып,
Таплаяндыр газанында гайнадып.
Сөзүңи сүйжедип, гөзүң ойнадып
Овадан зенаның гөвнүн тапмалы.

Ашык болуп болмаз калба от бермән,
Топракданам зат алмарсың, зат бермән.
Гара гүйже - диңе сесе бат бермән
Айдым айтжак болсаң хеңин тапмалы.

Кемсиз гөзел болмаз дийипдир дана,
Бу баха дегишли хер бир ынсана.
Диймек, нәче ёкуш дегсе-де жана,
Хер бенде өзүниң кемин тапмалы.

Геп-сөз агыр дегйәр боланда гышык.
Достлы болжак болмаң бир гезек душуп.
Агыр мензиллери билеже ашып,
Достуңам, ярыңам чынын тапмалы.

Ене бир меселә чекйәрин үнси:
Дүнйәде йигит кән геңсиден-геңси.
Соңра өкүнмезлик үчин
иң говсы
Хер киши өзүниң деңин тапмалы.

ЙЫЛМАНМАДЫК БЕЙИТЛЕР

Кем-кемден даралып баряр өрүлер..
Жаныңы саклап дур дерман-дәрилер,
Хакыдаңа гелйәр алланирелер -
Ятламага зат бар ыза гарасаң.

Яшамак хер нәче болса-да говы.
Гаррылык дийлен зат адама ягы.
Баш яйкаяң
узадаңда аягы
"Шокурт, шокурт" эдйән дыза гарасаң.

Нәче ёкуш дегсе-де бу мертебә,
Эжизлемек болмаз: эркек-эркег-ә..
Соң билемок.
Шүкүр йөне энтег-ә
Дамарлар дартыляр гыза гарасаң..

Тебигат биз билен ойнаяр оюн.
Маңлайы сыпалан яш чага дейин
Ене-де гувдурап башлаяр гөвүн
Совук гыш совлансоң яза гарасаң.

Сейран эдип ата-бабаң юрдуна,
Чоюнып отыркаң ожар одуна,
Өмүр!
Өмүр!
Өмүр дүшйәр ядыңа
Күле дөнүп барян көзе гарасаң.

Вагт хич зады бир еринде дурзанок.
Гынанҗым бар, налышым ёк, налам ёк.

Етмиш яшың еди йылча гөрненок
Дурмуш атлы шахандаза гарасаң

* * *

Бирибарым, янар томсуң
Гапдалында гыш берипсиң.
Сәхерлерде сайрамага
Билбил атлы гуш берипсиң.

Үшәнлери гүнешледип,
Агланлары гүлүшдирип,
Паслы пасла улашдырып
Кә гар, кә ягыш берипсиң.

Кән саташдым гезе-гезе,
Бир адамда ики йүзе.
Доймаз-долмаз өйлермизе
Халал-харам гош берипсиң.

Геңтаңлык кән бу дүнйәде.
Хайран галян шейле зада:
Бу гурсаклар гарыпка-да
Гөвүнлери хош берипсиң.

Етишемзок улалмага,
Адам пакыр мыдам чага.
Өз-өзүңи алдамага

Бир хамхыял баш берипсиң.

Көрәр учгун, говшар беден,
Тамаң ёкдур-гелмез гиден.
Арман, арман, бу овадан
Дүнйәң соңун бош берипсиң.

САДАЛЫК

Мениң садалыгым шундан ыбарат:
Хер бир дийлен зада ынаныып йөрүн.
Бир халалхон саланында ымарат
Өзүмиңки ялы бегенип йөрүн.

Йүзүме сылярын доганында Ай,
Узын дилимде дәл, калбымда Худай.
Бүдрәмде голумдан тутса бир гедай
Монча болуп шоңа сөенип йөрүн.

Гайтаргы тамам ёк өвеним үчин,
Деңдирин ят үчин, доганым үчин.
Бир бендәң гөвнүне дегеним үчин
Сонра йыллар бойы уялып йөрүн.

Бай дәлдигим үчин чекемок арман,
Эй эзиз Аллаҗан, адыңа гурбан!
“Ене!”, “Ене!” дийип харсуруп йөрмән
Берленҗе дөвлете гуваныып йөрүн.

Башына гойбермән арзув-хыялы,
Белент дережеде пес тутуп пәли,
Гечен асырларың адамы ялы
Ынсаба, рысгала даяныып йөрүн.

Шейле йөрелгәмден совлан пилләм ёк,
Ким “келләң бар” диййәр, кимем “келләң ёк”
Сагадың дили дек зиңкиллемәм ёк,
Вагтындаҗык ятып, ояныып йөрүн.

Менем адам, перишде дәл элбетде
Мүмкин, гүнәденем дурамок четде.
Түркменистан атлы тәсин дөвлетде
Шүкүр, хорматланып, аялып йөрүн.

* * *

ПОРТРЕТ

...Дик депеде Асман, ашакда-да Ер,
Арасында бир перишде йүзүп йөр.
Бир гөрсеңем дервүшлере гошулып
Уч-гыраңсыз бееванда гезип йөр.

Болшы гең галдыряр гөрен адамы
Пыгамерберми я йөнекей адаммы?
Ал-асмандан инен ягшызадамы -
Мегер болҗак ахвалаты сызып йөр.

Деминде “ах”, әдиминде хатар бар,
Гөр, җаханда нәче бела-бетер бар.
Эйсем оны нәмәң ышгы гөтерйәр,
Нәдип бейле җепалара дөзүп йөр.

Гөр нәмелер перваз уряр башында
Кәмиллигиң нурун гөрдүм кешбинде
Бир баксаңам сөвер ярың ышгында
Дәли порхан болуп даглар газып йөр.

Бир гөрсең керамат, бир гөрсең сада,
Аңк болдум гөзүме гөрүнйән зада.
Бир серетсем бу ганатлы пыяда
Магтымгулы болуп гошгы язып йөр.

* * *

Улумсылык хич кишини безәнок,
Башарсаң бирнеме сада болмалы.
Ынсанлыгың шейлерәк бир шерти бар:
Касам-касам, вада-вада болмалы.

Өмрүң мензиллери аңңат-аңңатдыр,
Яшап билсең ягты җахан җеннетдир.
Хер машгала кичиҗик бир дөвлетдир,
Дөвлетде-де дүзгүн-када болмалы.

Мәхрибан бол илен-чаланлар билен,
Досты-ярлар, гоңшы-голамлар билен.
Хат-да гөрнүп дуран яманлар билен
Араңда инчеҗик ёда болмалы.

Өзүңи саклама ил гүнден четде.
Япышан ишиңе гелмели хөтде.

Харамыдан гача дуруп
элбетде
Болуп билсең ягшызада болмалы.

Ёлуңда саташар хер хили вака,
Соресап болмалы, болмалы мәкәм.
Дүш атаң эгнинден сакал басманкан,
Өзүң ата, кака, дәде болмалы.

Жуда ыза галмажак бол дөврүңден,
Бихал болма шахырларың шыгрындан.
Гөрелде гөзлеме көчәң угрундан
Гөрелде бар болса өйде болмалы.

Ким гөнүдир, кимиң өврүми бардыр,
Дүрегей-дүрегей югрумы бардыр.
Хер кишиң өзүниң аграмы бардыр,
Кимлер гочак дәл-де майда болмалы.

Мунда әхли задың бардыр пиллеси,
Ишләп дурсун хер кимиң өз келлеси.
Гүррүңиң гысгасы, гепиң келтеси
Гараз говшак дәл-де, пугта болмалы.

МЕНЗИЛЛЕР ХЕМ-ДЕ ПУРСАТЛАР

Узакларда галан яшлыга гарап
Эсли вагты өтүрйәрин кәмахал.
Етмиш йыллык өмри еди минутда
Гөз өңүне гетирйәрин кәмахал.

Йүзүн ятдым ак чәгәни багыртлап,
Ер ачдым Лебабың хыщасын отлап,
Кән-кән дең-душларың ёкдугын ятлап
Урунярын - итинйәрин кәмахал.

Гарагумда галды басылан ызлар,
Йүрегимде галды овадан гызлар.
Нирелерде галды шо-ол яшыл язлар
Дийип даңы атырярын кәмахал.

Эҗизлемән чекдим берлен эмгеги,
Пыядалап ковдум атлы чөреги.
Бу ёлларда эзет чекен йүреги

Гам лайына батырярын кәмахал.

Якынлара гарап, дашлара гарап,
Сәхерде сайраян гушлара гарап,
Ун сепилен ялы сачлара гарап
Көп зада гөз етирйәрин кәмахал.

Довзахы, бехишди гөрдүк биз өлмән,
Бу дүнйәни нәдип яратдың аллам?!
Ине шуңа велин дүшүнип билмән
Отурярын, отурярын кәмахал.

* * *

Дийлени этсеңиз өвретмек менден
Ватаны сөймели җан билен тенден
Атаны-энәни кем гөрмән ондан,
Иениң-ичениң халал болмалы.

Адамы болсаң-да хайсы эйямың,
Ялан дәл-де, догры болсун диййәниң.
Ярым! дийип өмүрбойы сөййәниң
Үч-дөрт дәл-де, бирже аял болмалы.

Ниети-пәлиңи ягша тутмалы,
Ир турмалы, гиҗирәгем ятмалы.
Бу дүнйәден сенем бир гүн гитмели,
Бу хакыкат башдан аян болмалы.

Согап газан, гүнәң болса хасап эт,
Ынсабыңа бермелисиң хасабат.
Герчеклериң гурсагында сахават
Аманат башында хыял болмалы.

Эрбет ишдир кишә кесек окламак,
Дәп болмалы ийлен дузы хакламак.
Нәче кын болса-да чага сакламак
Несил өндүрмели - довам болмалы.

Өмри өйкелетме - гечирме налап,
Дурмуша чыканда чыкмалы халап
Ене бир зат: тапылмаса киләләп
Бир гадак утанҗың - хаяң болмалы.

Өзүң билеңокмы-диңле билени,

Ыхлас эйле-ишиң болсун илери.
Хәзирликче берҗай эдиң шулары,
Соңун гөрмек үчин аман болмалы...

ПЕСПӘЛ

Үйтгешик бир зат герек дәл
Багда гушлар сайрап дурса
Илден-иле барян ёллар
Чар тарапа яйрап дурса.

Керамат бар гызыл көзде,
Аламат бар йылчыр бузда.
Боляр бизе гышда, язда
Хова совап, майлап дурса.

Утулмасаң сөвдаларда,
Сув бол болса ховданларда,
Боляр ала мейданларда
Алма, нарлар гүлләп дурса.

Халал болса бу гиң оҗак
Ери башга нәме дийҗек?
Гоч йигитлер ялңышманҗык
Яры сечип-сайлап дурса.

Гумры гонса үчегинде,
Наның болса сачагыңда.
Кемиң нәме гуҗагыңда
Агтыҗагың ойнап дурса.

Ёк затлара башың гошма,
Нәме герек мундан башга.
Ылхам атлы тәсин чешме
Етмиш яшда гайнап дурса.

Алкышлайын ийлен дузы,
Бу арзувың ёкдур ызы.
Бесдир бизе Аллаң өзи
Кәте назар айлап дурса.

ЭЙ, МЕНИҢ РУХУМ !

Шахыр - Аллаң мәхри сиңен огланы.

Хайыр-согап гурсагына гуйланы.
Аякда дәл - агызда бол дийлени -
Алкышлы диллерден диле гидели.

Өмүр бир нәрсе дәл көйдүрер ялы.
Агшамың шемалы хүвдүләр ялы,
Аз-кем айнар ялы, гувдурар ялы,
Юмшак ёрунжалы пеле гидели.

Яш хем инди кырк дәл я элли дәл.
Барып етҗек мензиллериң белли дәл,
Арзувым чөкдер дәл, пәлим улы дәл -
Айлары алкышлап, йыла гидели.

Хернә пелек гыссамасын яшмага.
Губа депелере мүнүп-дүшмәге,
Огланлыгым билен саламлашмага
Эгни гөк күртели чөле гидели.

Эй мениң рухум - гөвнүмиң гүли,
Гитмелидир бир гүн
Таңрының гулы.
Бехишде барылса хас говы велин,
Довзаха гитсегем биле гидели!

* * *

* * *

Дурмуш дәли-порхан уммана меңзеш
Көшешҗеги асла гүмана меңзеш.
Хеңңам агыр - диңе хеңңама меңзеш
Эгсиклешйән - эмеллешйән дүнйәде.

Өзгелери сынап хем-де сыналып
Яшап йөрсүң бегенип хем гынанып.
Адам болмак гитдигиче кыналып
Алым болмак еңиллешйән дүнйәде.

Гөзүң ягын соруп барян җәҗеклер
Ахмал болсаң ынсабыңы ийҗеклер,
Белки бир махаллар халал оҗаклар
Дура-бара харамлашян дүнйәде.

Бир җүмле окадым гадымы хатда:

"Парх азалар говы билен эрбетде"
Халалың арзысы болмаз элбетде
Халал дәллер сувханлашян дүнйәде.

Сен адамы гөрүп дурсуң орашан:
Өзгеден нәгиле, өзүнден хошал.
Билмен, бу ахвалат нәмеден нышан
Гең-таң билен ылалашян дүнйәде.

Кә гүлүп, кә өз үстүнден гүлдүрип,
Яшап йөрсүң кимдигиңи билдирип.
Тилки хилесине аңын алдырып
Кейп эдиплер мелгунлашян дүнйәде.

* * *

Геп сөзе-де герек маны.
Ине достлар ишиң кыны.
Хеңиң ёкмы -
                    өзгәңкини
Чалсаңам бор, чалмасаңам.

Геңленмесин эдйән ойнуң
Әр адам бол, болма маймын.
Өз айбың тап, башгаң айбын
Билсеңем бор, билмесеңем.

Харам затдан ишдә саклап,
Иен наның ийгин хаклап.
Йыкылдыңмы - хасанаклап
Галсаңам бор, галмасаңам.

Яйна, айна - хөкман болса,
Бөврежигиң бөкйән болса.
Ялпак ерден чыкян болса
Гүлсеңем бор, гүлмесеңем.

Сөз созмага ёкдур хетдим.
Геплән кәндир, диңлән гытдыр.
Мениңки бир маслахатдыр,
Алсаңам бор, алмасаңам.

ШЫГЫР

Гадрым гачяр дийип алма гөвнүңе,
Иллер гудратыңы дуйяндыр, шыгрым.
Адам атаң несли дөрәли бәри
Адам саңа гулак гойяндыр, Шыгрым.

Сенсиз айдым болмаз, сенсиз саз болмаз,
Оларсызам шире болмаз, дуз болмаз.
Гүлсүз-гүләлексиз яздан яз болмаз,
Бу хакыкат хеммә аяндыр, Шыгрым.

Шөхле болуп хайыр-сахават яйян,
Сенсиң гурсаклара гөзеллик гуйян.
Мегер, бу дүнйәде өзүни сөййән
Сени-де, гүррүңсиз, сөййәндир, Шыгрым.

Сен зерур бу алабедер дүнйәде
Гараңкы гүнде-де, ягты гүнде-де,
Умыдыны элден берен бенде-де
Саңа сыгыняндыр, уйяндыр, Шыгрым.

Ине ики гудрат чыкяр мейдана,
Бир тарапда сачак, бир четде дана.
Ким сөзе топуляр, кимсе-де нана
Ким яшап, ким диңе иййәндир, Шыгрым.

Хер хили ягдайда, хер хили халда,
Хемаят берйәрсиң бу агыр ёлда.
Аслында адамзат тилсиме дәл-де,
Кераматлы сөзе хайрандыр, Шыгрым.

Шахыр дәл - бәш сөзүң башыны таслан,
Биз авчы, сен болса элетмез асман.
Гүндогарда сени шөхрата беслән
Пырагыдыр, Омар Хайямдыр, Шыгрым.

Гүлзар болуп, гыйлан гөвнүми ачяң,
Бирден ганатланып, асмана учяң.
Сениң гапдалыңдан сыгырып гечйән-
Ынсан сыпатлырак хайвандыр, Шыгрым.

Өз гүйжүңи, өз гөркүңи йитирме,
Якут ялы янсын дурсун сетирлер.
Хем-де хич бир зады гөвне гетирме,

Бу бир шейлерәҗик эйямдыр, Шыгыр.

* * *

ПЕСПӘЛ

Үйтгешик бир зат герек дәл
Багда гушлар сайрап дурса
Илден-иле барян ёллар
Чар тарапа яйрап дурса.

Керамат бар гызыл көзде,
Аламат бар йылчыр бузда.
Боляр бизе гышда, язда
Хова совап, майлап дурса.

Утулмасаң сөвдаларда,
Сув бол болса ховданларда,
Боляр ала мейданларда
Алма, нарлар гүлләп дурса.

Халал болса бу гиң ожак
Ери башга нәме дийҗек?
Гоч йигитлер ялңышманҗык
Яры сечип-сайлап дурса.

Гумры гонса үчегиңде,
Наның болса сачагыңда.
Кемиң нәме гуҗагыңда
Агтыҗагың ойнап дурса.

ёк затлара башың гошма,
Нәме герек мундан башга.
Ылхам атлы тәсин чешме
Етмиш яшда гайнап дурса.

Алкышлайын ийлен дузы,
Бу арзувың ёкдур ызы.
Бесдир бизе Аллаң өзи
Кәте назар айлап дурса.

КИНАЯЛЫ ГОШГЫ

Көнекилер тәсин адам болупдыр.
Ойланып гөр өзүң билен деңеде...

Берилйән зада бир Таңырялкасын
Монча болуп йөрүпдирлер шоңа-да.

Диле битйән алкышы-да апалап
Гөр ахыр - байлыга дең гөрүпдирлер.
Бейле-де йөнтемлик болармы, хат-да
Адам алдаманам гең гөрүпдирлер.

Сөз берселер дурҗак болуп ызында
Өзлерини гынар йөрер экенлер.
Шовуна дүшмесе тутан ишлери
Барып-ха ыкбалдан гөрер экенлер.

Ынанар ялам дәл - йөне хакыкат:
Болҗак болан болуп шейле әр киши,
Намысың астында галмарын дийип
Гоюп йөрүпдирлер бу ялңыз башы.

Астында галанда нәме болямыш
Ол нәме үстүңе чөкен дүеми.
Келле гоярча
намыс - ар нәме
Айратын бир әхмиете эеми?!

Чарвалар базара чыкарса малын
Пархы ёк экени: нагтмы, несе
Гүп ынанып хырыдарың гепине
Берип гөйберйәмиш бахасы етсе.

Нәхили гүн гөрдүң, нәдип яшадың
Эй сен, гечен асырларың ынсаны?
Пикир эт, нәхили акмак болмалы
Пулдан өңе салмак үчин ынсабы...

Ынсап дийип шиндем агзап йөрен бар.
Нәмемиш ол пулдан-дагдан гүйчли зат
Болгусыз дәплери дебсиләп, хернә
Шүкүр инди өңе баряр адамзат.

Асла адамларам инди ырсарап
Ак я гара дийип сайлап дуранаок
Ол халалдыр, олам харамдыр дийип
Озалкылар ялы айнап дуранок.

Пулуң йүзүнде-де "шу харам" дийип

Биз-ә язылан бир язгы гөремзок
Онсоңам көнеки адамлар ялы
Херки зады гөвне алып йөремзок.

Ол бенделер агзындакы наныны
Дилеселер берип етим-эсире,
Соңам өзлерини аклаҗак болуп
Диермишлер "несибедир, несибе".

Ана шейдип согап газанҗакмышлар
Асла гең-таңлыгы кән бу дүнйәниң
Нәме, яңкы етим-эсире берен
Нанындан сүйҗими согап дийййәниң..

Тоба, тоба, алланәме гелинлер
Бага гидип билмән сүйнүшип-саркып,
Диллерини дишләп гүн гөрүпдирлер
Гайындан яшынып, әринден горкуп.

Айны диен вагтың әриңден горкуп
Душушҗагың билен душушып билмән,
Яшашҗагың билен яшашып билмән
Гечирлен өмүрден өмүр болармы...

Гүнәден гач, харамдан гач, шерден гач,
Алла җан сакласын, бу ненеңси зат.

Када-канунлардан, чәклерден чыкып
Шүкүр инди өңе баряр адамзат.

* * *

Гүн гөкден гарап дурса
Доңан гар эрәп дурса,
Иеним ярап дурса
Башга нәме герекмиш.

Кән утсам, аз утулсам
Сыркавламда гутулсам
Ынансам хем ымтылсам
Башга нәме герекмиш.

Болмаҗысы болуплар
Ягып дурса булутлар,
Хезил этсем гүлүплер

Башга нәме герекмиш.

Гаррылыга гараман
Гиҗе гечсе оярман,
Даңлар атса саг-аман
Башга нәме герекмиш.

Кишә гитмесе пайым
Ыраң атмаса җайым,
Сылап дурса Худайым
Башга нәме герекмиш.

Гой ялкансын говулар
Зовал тапсын ёвузлар.
Аман болса огуллар
Башга нәме герекмиш.

Соңы пуч бу дүнйәниң..
Ыкбалы бу хеммәниң.
Хемра болса иманың
Башга нәме герекмиш.

* * *
* * *

Обадаш бир гыза душдум арада,
Үч чагаң энеси болупдыр эййәм.
Башы яйкап, сыгыранымы дуймадым.
Ненең замана бу,
Ничикси эйям!

Көне бир таншымың адын агзадым,
Ол болса..
                    дүнйәде ёк экен эййәм.
Ине шейдип гапыл галып йөрүс биз,
Бу ничик замана,
Ненеңси эйям!

Бу ерлер бир тозап ятан мейданды,
Ак шәхер эмеле гелипдир эййәм.
Эртекә өврүлип гидипдир Дурмуш,
Ничик Замана бу,
Ненеңси эйям!

Дүйн-өңңунам дил-агызсыз чагады,

Гепләп-гүлүшдирип отыр ол эййәм.
Ислесең элиңден әхли зат гелйәр
Ничик Замана сен,
Ненеңси эйям!

Аял шиндем "оглан" дийип йүзленйәр.
Ёгсам яш етмишден гечипдир эййәм.
Хем агласың гелйәр, хемем гүлесиң
Сен ничик Замана,
Сен ничик эйям!

* * *
* * *

Ер юртлар меңзеш дәл, адамлар ала
Атың ёкмы - онда атлан хыяла.
Ынанманы гойсам гожа ыкбала
Достлар, өз-өзүмден гачдыгым болар.

Сөз сайлап отыркам сөзлер ичинден
Яландан үйшенмән, үйшенсем чындан,
Шыгрыет газаплы ар алар менден
Бу - илиң гөзүнден дүшдүгим болар.

Хернә бу җезадан даш этсин Аллам,
Ил-гүн дәлми бизи гөтерен, голдан,
Алҗырама башым, айланма келләм,
Айланайсаң - сениң бошдугың болар.

Агласам агым чын,
Гүлкүм чын гүлсем,
Яплама хыҗув, говшама ылхам.
Адам дийилйәне дүшүнип билсем,
Дүнйәниң бир сырын ачдыгым болар.

Шахыра бакып дур гөр нәче дидар,
Бири идемесе бириси идәр.
Янып язанларым тапса хырыдар
Шол мениң чын хакым - хешдегим болар.

Бу дүнйәни дуйдум айдым - сазларда,
Гудрат гөрдүм гөзи баглан нәзлерде.
Гошгы язылмаса тылла гүйзлерде
Элбетде..
бу мениң яшдыгым болар.

* * *
ДОГДУК ДЕПЕЛЕРЕ ХЫЯЛЛАНМАК

Аграс ой-пикирлер ядатды халыс,
Хума дөнен келле бошашсын бираз.
Соңсуз хысырдыдан далҗыган йүрек
Демини дүрсесин, көшешсин бираз.

Гүмра болдуң соңы гелмез ишлере,
Ятсаңам гоянок гирип дүйшлере.
Гачып гитҗек гүманы ёк хич ере
Иш-пише гапыда гарашсын бираз.

Гурсакда галыпдыр гөр нәче дувүн,
Көмеге чагырян шейтаның сувун.
Болгусыз геп билен чиширлен гөвүн
Өйкесини язып, ярашсын бираз.

Адам пакыр чиг сүйт эмипдир арман,
Гезип йөр кемини өзүнден гөрмн.
Мыдам өзге билен гөрешип йөрмән
Өз өзи биленем гөрешсин бираз.

"Хув хак!" дийип йөрен дервүшлер дейин,
Башым алып яшыл яйла гидейин.
Ыз чалып, ав аңтап сейран эдейин
Гөк йылак сачымы дарашсын бираз.

Депәмде дүйрүген чыглы булутлар
Гөзлерми яшартсын гулүп-гүлүплер..
Бердиназар ага чага болуплар,
Губа депелере дырмышсын бираз.

Сермест болуп гелен бахар айында,
Өмрүң гич өйледен өтен чагында
Етимсирәп галан Дашлың оюнда
Тенха өзи билен гүрлешсин бираз.

... Ине гөк гүбүрдәп атяр хайбатын,
Депе билен дүзи сайгармак четин.
Гой, ягшың астында галып гөзетим
Асман билен Земин

бирлешсин бираз...

ДАШЛЫНЫҢ ГАЙРАСЫНДАКЫ ТАКЫР

Еди яшда ашык ойнан такырым,
Етмиш яшда бир четиңде дүшледим.
Гөзлерими чар тарапа гөндерип
Чагалыкдан нышан гөзләп башладым.

Гулагыма чавуш чакяр хакыда,
Йүрек болса авушап дур, гыйлып дур.
Еди яшдан етмиш яша етинчә
Эзет барын чекенлиги дуйлуп дур.

Сиңе баксаң бу күнҗекде дурмушың
Боланлыгы чен эдилер, чакланар.
Такырың бурчунда, ериң астында
Ятыр мениң эзиз иним Хакназар.

Гөзүм ачып шу асманың астында,
Несип чекип бу яшлара етеним,
Адың агзап гаты гүрләп билемок,
Гызгын герши Гүн реңкли, Ватаным!

Керамата гаты гыгырмак болмаз,
Сөййән сени кән геплемән, сөзлемән.
Ватан хакда нәдип гүрләп болярка
Дуйгулар толкунман, йүрек сызламан?!

Ине-де йыгнанды бир бөлек булут
Думлы-душдан, чар тарапдан тасашып.
Ак дамҗалар сечме болуп пайрады,
Белки, булут гелен дәлдир азашып.

Ашык ойнан такырымың йүзи дек
Гасын баглан йүз-гөзүми ювды ол.
Хем гөвнүме өз дилинде пышырдап
Гөрүшмесек саг- аман гал дийди ол.

Такырың телперҗе чуканаклары
Соруп алып дамҗалары чөпләп дур.

Догдук депәм!
Гүйч-гудратың нәхили:

Мымык елиң, ак ягшыңам геплэп дур!

ДҮРДӘНЕЛЕР
ДҮНЙӘСИНЕ ЧАКЫЛЫК

Бу дүнйәде айдылмадык сөзем ёк,
Бу җаханда дийилмедик задам ёк.
Арман, бу эйямда сөзүң манысын
Тирип, чиртип билйән кән бир адам ёк.

Хасанаклап, нирә баряң, эй адам,
Алның, ёлуң ачык болсун, хош гөрдүк.
Салам берсем, "Нәме?"
дийип гең гөрйәң,
Гөзүңи ач, гурсагыңы бош гөрдүк.

Өмри гәвүш билен гечирер ялы
Дурмуш бейле биманы дәл, гөрйән мен.
Бу дүнйәде Парасада гол бермән,
Нәдип яшап болянына хайран мен.

Диййәрлер гудраты гүйчлиниң өзи
Яланчыны ярадыпдыр сөз билен.
Сөзүң гудратыны диңе дуймалы,
Ол гудраты гөрүп болмаз гөз билен.

Ол дүнйә-де уградярлар сөз билен,
Башга хич зат сөзүң орнун тутанок.
Көлегәңи ковуп барян эй бенде,
Нәме үчин шуңа аклың етенок?!

Киселер гарыпка, калбы бай эден
Гошгулара, газаллара гурбан мен.
Бу җаханда Пырагыны танаман,
Нәдип яшап болянына хайран мен.

Сөзден ясалыпдыр бейик Китаплар,
Мен оларда гудрат гөрдүм,
гүйч гөрдүм.
...Гарның-а долуса долудур велин,
Эзиз адам, гөвнүңи-хә ач гөрдүм.

* * *

Эй-хов, бу яланчың ойны нәтеңет,
Гечен өмрүң гөйә дүйш болуп галды.
Аталы-энели боландыгыңа
Ынанмагың өзем иш болуп галды.

Бу ничик ахвалат, бу ничик оюн-
Дүшүнйәрсиң, йөне болаңок боюн
Яп-яңы ятакда мәлейән гоюн
Гөр ахыр, гапыда ләш болуп галды.

Акыл етир, гечме бейле чиг болуп,
Яша, адам, бәш гүн кейпи чаг болуп.
Эдил яңҗа гүн гогупды чог болуп,
Серет оңа, эййәм чәш болуп галды.

Шол бир алада бар башында хеммәң:
Гүн-гүзеран дийип атярыс халлан.
Сен нәнеңси нәрсе,
Сен нәме хеңңам?
Алты доган барды бәш болуп галды.

Ханы майса болуп чогян йылаклар...
Ханы меле сувдан пүре-пүр каклар.
Товшаныңка дөнди арслан йүреклер,
Ак чәгелер гара даш болуп галды.

Хей, серхетиң-чәгиң болмазмы сабыр,
Рысгал чәкли болды рысгаллар агыр.
Гөрүлен гөргүдир чекилен җебир
Бакың, багрымызда баш болуп галды.

Өтди бахар паслым, җахыллык етди,
Йитди, гумда гоян ызларым йитди.
Такдыр дийлен нәрсе кеҗине тутды,
Перишде песлере душ болуп галды.

Гүн айлара, ай йыллара улашды.
Гуюлар гөмүлди, обалар гөчди.
Кервен-кервен болуп несиллер гечди
Дүйнки сырлар бу гүн паш болуп галды.

Сөййән мен, элбетде дурмушы сөййән.
Арман, гөрүп дурус, гаррады эйям.
Бизем дүйн чагадык, гоҗалдык эййәм,
Диңе ак сәхерлер яш болуп галды.